Visdommens hus

Visdommens hus (arabisk: بيت الحكمة; *Bayt al-Hikma*) var et bibliotek og et akademi i Bagdad.[1]

Innhold

Historie
Forskning og utdannelse
Referanser
Litteratur

Et av de eldste vitenskapelige skriftene fra den abbasidiske periode

Historie

Visdommens hus ble grunnlagt av kalif Harun al-Rashid; i hans regjeringstid var interessen for gresk litteratur og vitenskap stor i det abbasidiske kalifat.[2]

Harun al-Rashid var personlig interessert av poesi og vitenskap og under hans andre sønn, kalif Al-Mamun, kom Visdommens hus' glansdager.[2] Velgjørere av læresetet var Bagdads kjøpmenn og mange militære.[3]

Under Al-Mamuns ettertredere blomstret studiene ved læresetet og dets ry og innflytelse vokste. Den mutazilitiske skole innen islam dominerte hos kalifene, men dette tok slutt under kalif Al-Mutawakkils tid ved makten, årene 847-861. Han fulgte en striktere religiøs retning og anså gresk filosofi og annen vitenskap som Visdommens hus beskjeftiget seg med som uislamsk.[4] Læresetets prominens forsvant deretter i rask takt sammen med den vitenskapelige iveren som tidligere rådde i kalifatet.

Visdommens hus, likesom resten av byen, ble fullstendig ødelagt under den mongolske beleiringen av Bagdad i 1258 på ordre av Hülegü khan, og ingenting av læresetet er igjen i dag. Matematikeren og filosofen Nasir al-Din al-Tusi rakk imidlertid å berge over 400.000 tekster som han fikk med seg til Maraghaobservatoriet i Persia.[5]

Forskning og utdannelse

Foruten et bibliotek var Visdommens hus også et sentrum for tidligmiddelaldersk vitenskap. Framfor alt gjorde man den greske antikkens vitenskap kjent, ved å oversette viktige bøker til arabisk. Antikk litteratur ble studert og oversatt også fra middelalderkinesisk, gammelpersisk, sanskrit og syrisk. Et forbilde var Gundishapurakademiet, som var et viktig læresete i senantikkens Persia. Visse bøker tilfalt kalifatet som krigsbytte,[2] for eksempel skal den antikke greske astronomen Klaudios Ptolemaios' verk *Almagest* ha blitt overlevert av Det bysantinske rike som del av en fredsavtale.

En av de fremste oversetterne var den kristne legen Hunayn ibn Ishaq som personlig ble utnevnt av kalifen. Det var på det meste nitti personer som her arbeidet med oversettelsesarbeidet, for det meste fra gresk til arabisk. Man oversatte alt man kom over av antikkens litteratur av vitenskapelig og filosofisk art, blant annet

Galen, Hippokrates, Platon, Aristoteles og Arkimedes. Under Hunayn ibn Ishaqs ledelse utviklet man en teknikk med konsepsjonell fremfor ordrett oversettelse. Også hans sønn Ishaq ibn Hunayn virket som oversetter her, sammen med blant andre matematikeren og astronomen Thabit ibn Qurra. En annen kjent person knyttet til Visdommens hus var al-Khwarizmi som i Vesten er mest kjent for algoritmer, algebra og trigonometri.

En side fra al-Khwarizmis matematiske bok *Kitab al-Jabr*

Læresetet spilte en større rolle i Bagdad enn som rent akademisk sentrum. Embetsmenn, ingeniører, arkitekter, leger og rådgivere ble utdannet der og ofte i flere enn i en disiplin.[2][3]

Referanser

1. ^ Iraq: The 'Abbasid Caliphate (http://www.britannica.com/eb/article-22884/Iraq), Encyclopædia Britannica
2. ^ a b c d Al-Khalili, s. 67-78
3. ^ a b Lyons, s. 55-77
4. ^ Al-Khalili, s. 135
5. ^ George Saliba, 'Islamic science and the making of the European Renaissance (http://books.google.com/books?id=Boc0JjGRPF0C&printsec=frontcover&dq=george+saliba+islamic+science&hl=en&sa=X&ei=ULgwT4OMKcfgggfxmM2nBQ&ved=0CDQQ6AEwAA#v=onepage&q=400%2C000&f=false)'

Litteratur

- Al-Khalili, Jim (2011): *The House of Wisdom: How Arabic Science Saved Ancient Knowledge and Gave Us the Renaissance*, New York: Penguin Press, ISBN 9781594202797
- Lyons, Jonathan (2009): *The House of Wisdom: How the Arabs Transformed Western Civilization*, New York: Bloomsbury Press, ISBN 9781596914599